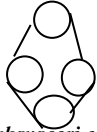

**UNITING CHURCH IN AUSTRALIA: LOTU COKOVATATI KO E OSITERELIA
KONIFEREDI NI VITI: KEI NA VEIVAVAKOSO LOTU VAKARISITO**

Tiseba 23, 24, 25 2018 Tadu mai ni Turaga ko Jisu 4[Adent 4]: Nodai naki meda veikilai dina sara [bonding-gathering and knowing each other-Base 1], me vakatorocaketaki ka vakavou na noda bula vakayalo. Affirmation-sharing our spiritual journeys-Base 2] kei na noda cakacakataka se vakadewataka na veika eda sa rawata [caring/sharing-Base 3]. Sa vaka na qito na Baseball ka va na kena i cegucegu; e tolu na naki ni noda veitokani. Ni rawa kece eda sa rawata e dua na kai ka eda sa yacova nai naki ni qito se veitokani [Home Base].

NODA VEIKILAI

Me vakayacori e dua na porokaramu ka rawa ni yukea na noda veikilai vinaka.

Eda soqoni, lululu, veitalanoa ka veiwasei talanoa. Tekivu na soqo ena gunu ti se qai vakayacori ni oti na vuli. Me dau qarauni na vakayagataki ni sevusevu me kua ni vakadaroya na mai lotu ena Siga Tabu kei na nomu cakacaka

NODA BULA VAKAYALO

1. Ena macawa oqo Tiseba 23, 24, 25, 2018 eda goleva kina na:

Sa vakalekalekataki ga yani na iVaqa ni tolu na Siga: sa nuitaki ni na veivuke ena noda vakarautaka ka vakasamataka na Siga ni Sucu kei na vakavakarau ni Lesu Vakaruva mai ni Turaga ko Jisu:

2. Ena macawa oqo Siga ni Turaga 23 eda na goleva kina na:

A. Maika 5:2-5: *Erau parofisai vata ko Aisea [vakaIperiu ‘Yahweh is salvation’ se ‘Na Kalou na Vu ni bula’ se ‘na Kalou na Vu ni Veivakabulai’] kei Maika [vakaIperiu ‘micah’ ‘Who is like Yahweh’ se ‘ko Koya e ucuya na Kalou’]. Rairai parofisai ko Maika rauta na yabaki 742-687 BC/BCE. Ko Aisea e parofisai e Jerusalemi, ka macala ni kawa talega vakatui; ia ko Maika e na taudaku ni koro levu, ena koro ko Moreseci [Harosheth] vanua ko Safala [Shephelah]. E so na parofisai e kune ruarua ena nodraui vola, e rau veiraicitaka, se dua e kauta mai vua e dua tale, se cakacaka ga ni Yalo Tabu, e sega ni tukuni. I. Na Vosa ni Yalayala [Promise]. Na parofita ni Kalou sa kauta mai nai Nuinui ena gauna dredre ka vakasalataki ira ni na tara na bula na leqa ke ra sega ni tudei ka dina tiko vua na Kalou. Sa tekivu nai vola ena Vosa, ‘...Sa vakaraitaka vei Maika ko Jiova na veika oqo...’ ko ya sa vosataka na parofita vei ira na tamata na veika sa vakaraitaka vua na Kalou ka sega ga ni dua nai tukutuku rogo vuka se buli ga, ia sa vakavuna na Kalou. Ni vosa*

vei ira na Kalou era na tukuna talega na *vosa dina baleta ni vakavuna na Kalou na veika era na kaya*. Era sa yaco me tamata ni Kalou ka ra kila ga na veika sa vakavuna vei ira na Kalou me tukuni se vunautaki. Sa bolei keda nida vunautaka na Vosa me vu dina mai vua na Kalou ka sega ni noda vakasama se vosa vakavuku walega. Mera dei tikoga baleta ni na lako dina mai ko koya nai Nuinui ena kawai Tevita. II. E rua na vakasama bibi kilai levu sa tukuni kina: *“Ko iko Peceliema, Efiraca, ko sa lailai dina vei ira na lewe udolu e Juta, ia mai vei iko ena lako mai vei au ko koya na lewai ira na Isireli; ia na nona lako mai sa mai liu sara, mai na gauna makawa dina”* [Maika 5:2]. Sa parofisaitaka na tadu mai nei Jisu ni vo e 700 na yabaki ni bera ni sucu ko Jisu. Raica mada oqo na vosa ka tukuni sara vei Eparaama sa vei vakalougatataki ena qai yaco sara mai muri, ‘A sa kaya ko Jiova, *Au na vuniali vei Eparaama na ka kau sa cakava; ni na yaco vakaidina ko Eparaama me matanitu levu ka kaukauwa, ena vakalougatataki talega ena vukuna na matanitu kecega e vuravura? Niu sa kilai koya ni sa vakaroti ira na luvena kei na nona mataqali era na muri koya, era na vakabauta talega na sala i Jiova. Me kitaka na ka dodonu; me vakayacora kina vei Eparaama ko Jiova na ka ka vosa kina vua.*’ [Vakatekivu 18:17-19]. Mai na kawa oqo i Eparaama, sa tadu mai kina ko Tevita me vaka eda wilika ena Maciu 1:1ff kei na Luke 3:23ff, qai wilika ka veitalanoataka. Sa sega ni dua ga na lewa e yaco vakasauri, ia sa tu oti ena lewa se nai tuvatuva ni Kalou [*was intentional not circumstantial*]. Sa yalataki na gone ko Jisu mai Efiraca [Peceliema], sa mai sucu vakatamata ka lako mai na kawa tawamudu i Tevita. *“Sa vakatakila oti vei iko na tamata na ka vinaka; ia a cava tale sa taroga mai vei iko ko Jiova, mo caka dodonu ga, ka mo vinakata na yalololoma, ka mo yalo malumalumu talega ni drau lako vata kaya na nomu Kalou?”* [6:8]. Nai tovo vaKalou, me yaco me nodai tovo ni bula na tamata, e na kauta dina mai na sautu kei na veilomani e vuravura. III. *“O cei na Kalou me tautauvata kei kemuni...ka sa sega ni cudru tiko me sega ni mudu, ka sa vinakata ko koya me yalololoma”* [7: 18]. Sa dusia nai vakarau ni Kalou sa mai bulataka ko Jisu. Na wali ni leqa e vuravura me vakayacori ga mai Jerusalemi, me vaka sa vakayacori tiko mai New York [United Nations] [4:3]. 5. Na vakasama vakataki Aisea [2:4] se Joeli [3:10] me vuki nai yagari ni valu ki nai siviya [4:3]. Sa yaco na sautu kei na tiko veilomani, ni vakayagataki ena veilomani, veiwasei nai solisoli kecega ni Kalou. IV. Nai naki nei Maika me vakasalataki ira na tamata ni sa yaco mai na nona veilewai

na Kalou ka solia na veivosoti vei ira sa veivutuni. Nai VTM sa parofisai ni na lako mai ko Jisu *“Ko koya talega oqo ena vu ni sautu”* sa tukuni Jisu dina vakamatata; sa kauta mai ko Jisu na Vakacegu ni tamata kecega; sa nodra, sa noda talega e daidai, meda ciqomi koya ga ena Siga ni Sucu oqo. V. Ni da tiko ena vakasama ni Lako Vakadua mai ni Turaga mai Peceliema, ko ya na sucu nei Jisu, eda sureti meda nanuma talega na noda vakarautaki keda ka nanamaki ena Lesu Vakarua mai ni Turaga ko Jisu.

B. Same 80: 1-7: I. Sa sinai nai VT enai talanoa ni lakolako ni vaqaqara na tamata, na cabe kei na siro, na bula dredre kei na gauna vinaka. Na tamata Lotu VaKarisito sa vakayagataka na Same me nanumi na Kalou ena gauna ni leqa ka tagi se masu me yaco mai na veivakavoui ni oti na gauna ni veivakarusa. Na Kalou duaduaga se nodrai *“Vakatawa na Isireli”* nai nuinui me yaco kina na veivakabulai. Ena dredre na ‘vakalesui’ se vakavoui ni tamata [3,7,19] me taumada na nona ‘lesu’ mai me vakaveivinakati koya kei keda na tamata [14]. II. Na 4-6 sa dusia na Kalou kaukauwa, qaqa dauloloma sa kauta mai na Veivakabulai, dina ga ni sa kerea tiko vakabalavu na tamata me ia na Kalou na veivakabulai. Tikina 7: *‘Ni kauti keimami lesu yani na Kalou ni lewevuqa! Ni vakatakila vei keimami na nomuni yalololoma, ka keimami na qai vakabulai’*. III. Sa raica na Daunisame nai yaloyalo me vaka na Aisea 6:1-8 na Vale ni Soro, na kubou ni buka sa waqa tu enai cabocabo ni soro kei koya sa dabe enai dabebade vakaturaga. Sa vakayagataka talega nai yaloyalo ka dusia ni voleka sara ni Kalou ko ya nai ‘Vakatawa ni Sipi’. Ena vanua ga eda bula kina, se da yali tu mai vua na Kalou, eda vakabauta na Dauveibuli sa liutaki keda me vaka nai Vakatawa Vinaka sa tuberi keda ena gaunisala ni Dodonu, Nuinui ka vakalesui keda meda vakataucokotaki na noda bula veiKarisito. Sa vakasama vinaka ena Siga ni Sucu. IV. **Na kenai soqoni oqo:** *Sa tagica na tamata nai veivakabulai ni Kalou. Vakarua sa tagica na Daunisame na nona veivakataucokotaki na Kalou, me cila mai Nona na Rarama. Sa kila tiko na tamata na ca ni tawase mai vua na Kalou, ia, mera vuki ga ka lesu vua na Kalou. Na lesu vua na Kalou, sa kenai balebale ga na nona veivakabulai na Kalou.*

C. Iperiu 10:5-10: I. Na t.1ff sa vakaraitaka na vakacaboi soro, ena kena veimataqali e va: ‘soro’, ‘madrali’, ‘soro kama’, ‘soro sovaraki ki nai valavala ca’ oqo nai yaloyalo ga ni soro e yaga. Nai soro manumanu [5-7] mai na Same

40:6-8, sai tekivu ga ni soro vua na Kalou; nai soro kece e vakamai, na sipi se pulumakau se dua tale na manumanu sa dau vakayacori vakawasoma, sa sega ga ni rawa ni kauta laivi nai valavalaca. II. Ena oti wale ga kina na manumanu ka sa baleta talega ni vakatakarakara ga, ka vakayacori wasoma. Edua ga nai Soro donu ka dina ka savasava e vakayacori ga vakadua. Ka sai Soro e vinaka cake se uasivi cake, ia nai soro donu ka savasava. Ko Jisu sai 'soro vou' ka sosomitaka nai soro makawa. Sa mai vakaraitaki koya ni sai koya ga nai Nuinui Vou sa solia na Kalou, sa vosoti keda na tamata mai na nodai valavalaca ena vuku ni nona vakararawataki se mate ena vukuda mai na kauveilatai. Ena vukui Jisu sa cila mai na Rarama Vou me vakaraitaka na veivosoti vou ka kauta laivi nai yaloyalo ni vakacaboisoro makawa. Ko koya ogo a sucu mai Peceliema, vakatavuvulitaka na Matanitu ni Kalou, a mate na Lami ni Kalou me nodai soro donu, ka tucake tale me noda kina na qaqa dodonu ka dina sa vakaraitaka ko Jisu. E tolu na cakacaka bibi ogo e vakataucokotaka na noda vakabulai: 1. Me curu mai vakatamata ki vuravura na Kalou ena bula nei Jisu, 2. Me mai mate me kedai sosomi ena mate e dodonu me yaco vei keda, sa bokoci kina nodai valavalaca. Sa Tucake tale mai na Mate ka nona, noda na qaqa nida vakabauta . Sa vakayacora na Kalou nonai tavi, ia na yalo dodonu ga sa vinakata na Kalou.... ogo na i tavi meda vakayacora na tamata.

D. Luke 1:39-55: I. E rau sota na veidauveni ko Ilisapeci kei Meri sa dusia ga na nona veivakarautaki na Kalou vei Ilisapeci me tinai Joni na Dauveipapitaiso me tukuni Jisu kei Meri na tinai Jisu nai Vakabula kei vuravura. Dau lailai na gauna meda kauwaitaki rau kina na marama rua ogo ko Ilisapeci kei Meri...e dua e tinai Joni ka dua e tinai Jisu. Veikeda eso nai veimatalotu e dodonu meda vulica vinaka na nodra dokai Meri na Katolika vakaRoma ni ko Meri na 'Tina ni Kalou.' Sa lesia se digitaka na Kalou na sala ga vakatamata, me sucu mai vua na yalewa na Luvena, na noda Turaga kai Vakabula. II. *Sa talei dina nida raica na vakabauta e tu veirau na marama ogo, sa raica na Kalou na 'ka e loma' ka sa digitaki rau. Sa bolei keda meda yacova ka raici keda talega enai tovo kei nai vakarau ni noda bula ka solia vua na Kalou me nona na veidigitaki.* III. Wilika vinaka na Sere nei Meri [*'Magnificat' ka raica vata kei na Sere nei Ana ena I Samuela 2:1-10*], raica na nona vakaraitaka na nona vakacaucautaka na Kalou ni dua ga na yalewa lolovira se tuvanua, sa solia vua na Kalou e dua nai solisoli veivakurabuitaki.

Sa dusia ga na cecere ni gone sa tiko e ketena ka parofisaitaka ko Meri na veivakurabuitaki ni gone ko Jisu kei na nona vakararamataka, vakatoboicutaka, ka veisautaka na vuravura. E tolu na vakasama se cakacaka lelevu veivakurabuitaki sa kauta mai ko Jisu: Tikina 51: Na veivakavoui Vakayalo [Moral revolution]; Tikina 52: Na veivakavoui vakaveiwekani, vakarau ni bula raraba [Social revolution]; kei na Tikina 53: Na veivakavoui ni bula vakaiyau/vakailavo [Economic revolution]. Na liatamata se sucu nei Jisu sa kauta dina mai na veisau lelevu e cake, ki na noda bula kei na bula kei vuravura...sa kacivi ga na tamata, o iko kei au me daru vakayacora nai tavi bibi ogo sa mai vakayacora ko Jisu. IV. Ni tubu mai na veika dredre ena veigauna sa oti kei na gauna ogo era sa lako talega mai na tamata ni Kalou mera mai vakadinadinataka ka vakayacora na veika ogo sa vakayacora ko Jisu. Sa mai tomana e levu na tamata yalodina. Sa bolei keda tikoga baleta ni sega ni taucoko ka vakatikina ga na veika eda rawa ni vakayacora. Sa nuitaki eda kina na Kalou me vaka ga na nona talai Mosese me laki sereki ira na nona tamata era vakabobulataki tu mai Ijipita, ‘...au sa talai iko...’ [Lako Yani 3:10].

Tiseba 24: Siga vakarau ni Siga ni Sucu:

A: Aisea 9: 2-7: I. Ko Maciu ena 4: 15 sa vola na parofisai ena Aisea 9:1 sa tukuni kina na beci ni vanua ko Sepuloni kei Nafitalai ena yasayasa vaKalili, ia sa na yaco e muri me rogo ka dokai...baleta ga ni volekati Nasareci na koro ka tubucake kina ko Jisu Karisito. Meda raica sara na Aisea 9:2-5, sa tukuna ga ni ko Joni Dauveipapitaisotaki sa dusi Jisu ni “Rarama” sa mai vakaotia na butobuto, ko koya ena vakararamataki keda [2]. Na Aisea 7:14 sa dusia na sucu nei Jisu, ko Imanueli [Kalou sa tiko vata se bula vata kei keda], na 11:1-16 sa dusia nona Matanitu, na 9:6-7 sa tukuna na gone sa yalataki ni na sucu mai Peceliema ka sa vo tale ogo e rauta e 700 na yabaki. Sa tara cake na vanua ka vakalewena me lewe levu, sa gauna ni solevu ni sa oti vakadua na veivakabobulataki, sa sega na kana kuita se vesu. Sa nodra na qaqa me vaka ga na qaqa nei Kitione mai Mitiani. Sa oti vakadua nai valu ka sa vakamai

kece nai yaragi kei nai sulu ni valu [3-5]. Sa soli mai e dua na gone vei keda me mai cicivata na bula e vuravura [6]. Sa tarava ena tikina 6 na yaca eso me vakamacalataki me baleta na gone tagane oqo: Ko Veivakurabuitaki-Daunivakasala Vinaka [Wonderful Counsellor- Advisor] se Nai Vakavuvuli Vinaka; Na Kalou Kaukauwa [Mighty, Strong God]; na Tama ni Gauna Tawamudu se Tama Tawamudu se sa Tamada tikoga ka sega ni mudu [Eternal Father]; na Tui ni Sautu- Na Ravouvou ni bula Taucoko kei na Gauna Taucoko [Prince of Peace-Prince of Wholeness]. *Na veiyaca kece oqori sa dusi Jisu, ena nonai tutu vaKalou, nona cecere kei na lagilagi; sa dusia talega nai tovo VaKalou kei nai vakarau ni veiliutaki vakatui. Sa vakayacani ko Jisu ena veiyaca oqori ena vuku talega ni cakacaka ni veiqaravi sa mai vakayacora e vuravura. Sai tukutuku Vinaka me vunautaki ka vakadewataki ena Siga ni Sucu. Sa yaga meda veitalanoataka meda kila na kedra dui balebale.*

B. Same 96: *[sa tautauvata kei na Same i Tevita enai I Veigauna 16:23-36].* I. Sa dusia na sala me vakacaucautaki kina na Kalou ka seretaka vua na sere, me tukuni ko Koya vei ira na tamata kecega, me qaravi [soKaloutaki], me vakalagilagi, me cabo vua nodai soro donu ka meda bulataka na bula savasava. II. Na tamata sa vakabulai koya na Kalou, sa bulataka na bula vaKalou, ia na gusuna talega sa sega ni kinoca rawa me kacivaka tiko na loloma kei na nona veivakabulai levu na Kalou.

C. Taito 2:11-14: *Nai vola nei Paula vei Taito, cauravou ni Kirisi ka veisau me lotu vaKarisito ena veiqaravi nei Paula [64 AD/ACE]; a lesi me vakatawa ni vavakoso lotu mai Kiriti. Me qarava nonai tavi ni veisusugi vakayalo enai vavakoso lotu.* I. Na kaukauwa ni nona bula vaKarisito sa vure mai ena Yalo Tabu. Na loloma ni Kalou ena bula kei na mate i Karisito ena vukuda, sa vagalalataki kina mai na ca; sa sureti se vakauqeti keda meda tukuna tikoga na vinaka ni nona veivakabulai na Kalou. Eda sa kacivi meda bula ena bula savasava sa vakavuna na Kalou ka nanamaki ena vakanuinui ni na Lako mai na Turaga ko Jisu, eda sa vakarau tu vakayalo. Sa dusia talega na noda vakavakarau vakayalo ena Siga ni Sucu kei na nona Lesu Vakarua mai.

D. Luke 2: 1-20: I. Na 1-7: Ko iratou na vola na Kosipeli ko Maciu, Marika kei Joni eratou Jiu, ia ko Luke taudua e kai matanitu tani. Na nonai tukutuku e soqona vakavinaka ena nona vakadidike ka soqona vata vakavinaka ka vola

vei Ceofilo [Cakacaka 1:ff]. Sa vakamacalataka nai tukutuku ni veika e yaco tiko ena vanua ena gauna ni veiliutaki nei Roma. Ni da lade ena wase 3 sa tukuni kina ni wase vakava na vanua me ratou veiliutaki na luvei Eroti na Kalevu...sa nakiti oqo me liutaki vinaka kina na vanua ka vakarawarawataka na veiqaravi kei na veilakoyaki. Sa oti oqo e 400 vakacaca na yabaki ni oti ko Malakai [VTM] sa qai sucu ko Jisu. II. Me vaka ga e tukuni ena Kalatia 4:4, *'Ni sa yaco dina sara na kena gauna sa qai tala yani na Luvena na Kalou...'* Sa vakaraitaka na lewa mera laki vola yaca ena nodra dui vei koro, oqo ena vukea na kilai ni levu ni lewe ni vanua, vakauasivi na nodra soli ni vakacavacava. Sa kauti Meri kina ko Josefa mai Nasareci ki Peceliema ka ni kawai Tevita ko koya. Dina ga ni sega ni dodonu sara me rau sa veiwatini enai vakarau vakavanua, ia sa vakarorogo ko Josefa enai vakaro ni agilosi ni Kalou. III. Mai Peceliema, e sega na bure e galala, ia na vale ga ni manumanu e lala tu. *"Sa sega na tiki ni bure me nodratou"* na vosa nei Luke me dusia ga na beci ni gone ko Jisu ena matadra na tamata kei na veiliutaki ena gauna ko ya. Sa sucu ka vakadavori ena vale ni manumanu, ka viviraki vua nai sulu ni gone na Tui Levu oqo. E dodonu me kila ko vuravura ni sucu vakaloloma vakaoqo ka sega ni sucu ena vale vakatui. *Sa talei ni lako tiko nai lakolako oqo ena nodrau talairawarawa enai vakaro vaKalou. E sega ni na totoka tu ga na gaunisala ni muria na Kalou, ia ni yaco na ka dredre, sa tiko na kenai naki, ka dodonu ga me vulica na tamata.* IV. Na 8-20: Era sa digitaki ga nai vakatawa ni sipi ka ra yadrava tiko nodrai tavi mera kila na sucu ni Vakabula kei vuravura. Sa rairai ko ira oqo era dau susu sipi me vakayagataki ena vakacaboi soro e Jerusalemi, mei boko ni valavalaca. Sa vakaraitaka ga na Lami tawa cala [Joni 1:36] sa yalataki me bokoca nai valavalaca ni kai vuravura. Era a rere taumada nai Vakatawa ni sipi, ia sa vuki me reki ka marau ni sa kaya na agilosi ni sa sucu na Mesaia ka mera lako ga ka raica ena vale ni manumanu mai Peceliema. Era sa raica talega nai Vakatawa ni sipi na agilosi mai lomalagi ka ra vakacaucautaka ka lagata na sere ni vakarokoroko ni sa sucu nai Vakabula kei vuravura... na nodai Vakabula. Na sucu ni Mesaia e namaki vei ira na Isireli me vagalalataki ira mai vei Roma; ia sa tauri cala nai tukutuku oqo vei ira e lewe vuqa ena gauna ko ya, sa tauri cala tikoga me yacova e daidai? Eda sa vakadeitaka ga ni ko Jisu sa kauta tani nai valavalaca se sereki keda mai na veivesuki ni valavalaca.

Tiseba 25: Siga ni Sucu [Mataka se Yakavi]

A.Aisea 62. 6-12: I. Na 1-5 nai yaloyalo ni vakawati ni Kalou kei na watina na tamata; se na Kalou kei na yalewa me rau veiwatini...nai yaloyalo sa boroi enai *VTM kei na VTV ni Kalou na watina na Lotu se ‘tamata soro vei Karisito’ [na vosa ni vakadewa ni Vola Tabu ni ‘tamata vakabauta’ nei Jone Oniti].* Sa vakaraitaka ni gadreva na Kalou me yaco na duavata me lesu mai ni marama na yacana eliu ki BIU [Forsaken-Azubah] me ko Marautaka [Hephzibah], sa marautaki iko ko Jiova se ko LALA [Desolate-Shemamah] me ko Vakawati [Beulah], ‘ia na nomu vanua sa vakawati,’ na ‘Beulahland’ na sere eda dau rogoca me baleta na koro ni Kalou. II. Na 6-12 na Siga namaki ni veisotari ni Kalou kei na tamata: Me ‘yaco na loma ni Kalou’ na masu nei Aisea, me vakataki ira na yadrava na koro ka masu tiko vagumatua; sa salavata kei na masu nei Jisu me ‘yaco mai na nomuni Matanitu’. Sa uasivi kina na masu vagumatua me yaco na loma ni Kalou nai karua ni tikina bibi sa kacivi ira era tiko vakabobula mera taroga na nodra vagalalataki ka liutaki ira kece mai na tamata kecega ki Saioni. Sa dua nai yaloyalo se vosa ni yalayala sa dusi Jisu sa kauta mai na veivakaduavatataki se na veiliutaki ni Kalou ena vuravura oqo. Se na bolebole ki na nona Lotu e vuravura.

A.Same 97: I. Na O kei na kabukabu sa tabonaka na Kalou, sai vakaraitaki ga ni dredre ni yacova rawa na Kalou oqo ena noda sasaga ga vaka tamata. Ko ira na qaravi matakau se dua na kalou tani sa dredre sara mera raica na Kalou [me vakaVititaki ko Yawe se Eloimi] oqo. Na Kalou oqo sa vakaraitaki koya e na vuqa na sala ena veika buli, ia sa da sureti me titobu cake sara na noda rai...na Kalou oqo sa mai yakasaqarai keda ena vuku ni gone ka sucu mai Peceliema. Ena dua na siga eda na tu e mata ni Kalou eda na qai kila kina ni ka vakalialia ga na veika eda gumatuataka tiko se sasagataka. Eda sa dui kila na veika eda dau lasava ka gumatuataka me vakaliuca, sa dodonu meda taroga tikoga se sai koya koya na veika e kauti keda ki na bula se ki na rusa? Ia na dina ni noda vaqara na Kalou Dina ena vakayacori ka da na qai kila ka vakadinata koi keda sa lomana na Kalou.

A.Taito 3:4-7: I. Sa dusia ko Paula na veika sa vakayacora ko Jisu ni sa vakabulai keda. Eda sa lako tani mai na bula vakasinaiti ena ca ki na bula vou sa liutaki keda kina na Yalo Tabu. Eda sa mai vakasinaiti ga enai tovo

kei nai vakarau vaKalou, ni sa bula e lomada na Karisito. Eda sa vakadinadinataka ni sa Karisito ko Jisu ka da sa vakabauta na nona cakacaka ni veivakabulai. Sa vakavoui keda tikoga na Yalo Tabu ni Kalou ka sa lolomataki me noda na nona bula na Kalou, na bula tawamudu. II. Sa vakaroti Taito ko Paula me tukuna na dina oqo, ka sa volai tu me tukuni talega vei keda. Meda rogoca, ka bulataka ni sa vukei keda kina na Yalo Tabu ni Kalou.

A. Luke 2:1-20: I. Sa rawa ni sereki vakalalai na 1-7 kei na 8-20 [raica e cake]; me vakabibitaka ga na tikina 19 ‘ni sa tugana ko Meri na veika kece oqo ki na lomana’. Ni da raica lesu tale na veika e yaco vei Meri: Dua: Sa duguci me wati Josefa, sa kenai balebale ni veimusumusuki sa sega ni rawa ni vaqara tale ko Josefa e dua me watina, ko Meri ga. Ko Meri talega ena maroroi koya me nei Josefa taudua ga. Rua: Ni yaco na bukete, sa dodonu vinaka na ka e via cakava ko Josefa me “biuti koya vuni ga” na ka e rawa ni yaco kina na leqa vei Meri me vakaviriki ena vatu ka biu laivi sara. Ena veivuke ni agilosi ni Kalou, sa maroroi Meri ko Josefa me watina ka ciqoma na gone lailai me luvena. Sa talei nida raica vei Josefa kei Meri na vakarorogo kei na talairawarawa ka sa vua ga ni nodrau vakabauta na Kalou.

Tiseba 25 Siga ni Sucu [Mataka se Yakavi]

A. Aisea 52: 7-10: I. *Na 51:17-52:10 sa dusia nai valavalaca e Isireli era na totogitaki ka yaco kina na kau vakabobula. Sa dau vakayagataki vakalevu 51-53 enai vola oqo ena bula, mate kei na tucake tale mai na mate nei Jisu vakauasivi na cakacaka ni veivakabulai ni Turaga ka vakararawataki ena vukuda.* Na 52:7-10: Ena wase 40 eda sa raica nira sa lesu mai na kau vakabobula ni sa oti e 70 na yabaki, sa macala ni sega ni lala tu na vanua. Sa tawa tu ko Jerusalemi vei ira na tawa cili, se ko ira ga era sega ni a kau vakabobula baleta ga ni rai veta e ra ni bula ka ra sega ni kila cakacaka [skilled workers]. Sa kila na Kalou na tiko bobula mai Ijipita, ia sa veivakagalalataki, se mai Asiria kei Papiloni sa veivagalalataki talega. Sa tekivu na veivakavoui ka sa tawa tale ko Jerusalemi ka sa yaco tale me koro ni Kalou me vaka e liu [52:10] Sa yaco mai na gauna vou. II. Sa lagilagi na yavadra sa kauta nai tukutuku vinaka ni veisaututaki, vakacegu, na marau, na veivakabulai; oqo na lewa ni Kalou. Mera rogoca na tamata kecega nai tukutuku vinaka. Sa macala vinaka ni oqo nai tukutuku

vinaka ni nona bula na Dauloloma, nona Dauveiqaravi ko Jisu Karisito. Sa cecere na bula ni sa soli na veivakacegui, na veivakataucokotaki, sa vakavou ko Jerusalemi. Sa vakaraitaka na Kalou na nona kaukauwa ka sa raica ko vuravura na cakacaka ni nona veivakabulai [10] ni sa veiliutaki tale na Kalou [God is in control].

B.Same 98: I. Na sere ni reki, marau kei na qaqa baleta ni sa qaqa na Kalou ka malumalumu na ca. Se sa vakaraitaka na Kalou na veika e rawa ni vakayacora e vuravura, ka sa kilai levu na nona veiqaravi ni veivakabulai. Sa namaki na lako mai ni Kalou me lewai ira nona tamata. Sa vakaraitaka tiko ga na nona loloma savu tawa yalani [2-3]. Eda vakadewataka na Lotu Vakarisito na lako mai nei Jisu sa lomani keda ka kauta laivi nodai valavalaca na tamata. II. Ena 4-7 sa ra vakaraitaka na veika buli na nodra vakacaucautaka ka vakavinavinakataka na cecere kei na loloma savu ni Kalou. Na tamata talega me laveta na sere vua na Kalou ena vuku ni nona loloma; me vakayagataka nai vakatagi duidui me seretaka kina na vinaka kei na loloma dau veivakabulai ni Kalou. III. Ena 8-9 sa vakaraitaka ni na lesu tale mai me lewai ira na tamata. Ko ira talega era muria ka vakabauta na Kalou era na wasea vata kei na Kalou na qaqa ni sa lako mai me veilewai.

C. Iperiu 1:1-12: Na Iperiu sa vakatauvatana na veika vakalotu makawa vakaJiu kei nai vakarau vou ni vakabauta sa mai bulataka ka dusia ko Jisu na Luve ni Kalou. Sa dusia vakamatata na cecere nei Jisu mai na veika makawa kece enai vakarau ni Lotu vakaJiu. Nai talai ko Jisu [na Kalou sa lako mai] sa cecere mai nai talai na ‘agilosi’ kei ira kece nai ‘talai’ era liu mai. Ko ira na agilosi kei ira nai talai era sa vakaroti me vakarokoroko vei Jisu ni sai koya na Kalou [8]. Ko Jisu ga sa Tui Tawamudu. Sa dodonu ka savasava na veika kece e vakayacora ka sa lumuti enai lumu me Tui Tawamudu. II. Na tikina 10 sa dusia ni ko Jisu sa bula enai Vakatekivu ka vakatora na yavu kei vuravura. Ko Jisu ga sa tawamudu. Nai karua ni yaloyalo: nai yaloyalo ni sulu e vakayagataki me vakataki Jisu; na i sulu vou ena makawa mai, ena sava ena sokini, ka vuca ka biu laivi. Ia ko Jisu nai sulu ena vou tu ga ena sega ni madra rawa se biu laivi, baleta ni sa tawa mudu [11-12]. Na *agilosi kei nai talai era talai ga mai vagauna, era qarava nai tavi ka ra lesu tale.* Ko Jisu ga sa vakataucokotaka na bula ka ni ko koya sa mai vakasavasavataki keda ena nona mate me nodai soro donu ka sa tiko ena liga matau ni Kalou. Sa

vakadinadinataka ga nai VTM na dina me baleti Jisu [Same 2:7; 2 Samuela 7:14; Vakarua 32:43; Same 104:3; Aisea 61:1,3; Aisea 34:4; Same 102: 25-27; Same 110:1, raica vata kei na tikina e vakayagataki kina na veivosa oqo].

D.Joni 1:1-14: I. Ko Joni sa sega ni tekivutaka na nona Kosipeli vakataki Maciu kei Luke [kawa kei na sucu nei Jisu], ia sa duidui vakalailai mai vei Marika, sa vakaraitaka ga ni ko Jisu na Vosa ni Kalou se Vuku ni Kalou [Logos vakayagataki talega na Wisdom] ka bula ni bera nai Vakatekivu. Sa vakaitavi ena buli kei vuravura. Na Vosa oqo sa liatamata [*vakayagataki na vosa ni biri se dumu valelaca ‘tabernacle’ -1:14, ‘..sa yaco me tamata ko koya na Vosa [liatamata-incarnate] ka tiko vata kei keda [bula vata- dwell or tabernacle],’ ko ya na vanua ka tiko kina na Kato ni Veiyalayalati, sa tiko kina na Kalou].* Ko Jisu sa bula vata kei keda, sa sinai ena loloma kei na dina. Sa mai veiqaravi ka veivakarautaki se mai vakatakilai Jisu ko Joni ena nona vunau ni veivutuni kei na nodra vakarautaki ira enai vakaraitaki ni ra savasava enai vakarau vou na papitaiso se sisili tabadromuci ena wai. Nai vakarau enai VTM eda raica ena vosa nei Josua 3:5 se a kaya ko Malakai [3:1-4] kei ira na parofita, na veivutuni, na wilika na Vosa ni Kalou kei na masu ki Vua. Na kalou ga sa vakayacora na veivakasavasavataki nida **tabadromuci** [papitaiso] keda ena nona Vosa kei na veitalia ni Kalou. II. Sa vakabibitaka ko Joni na **yakabauti** Jisu se kilai koya: ‘ko ira kecega sa vakabauti koya, sa **solia** vei ira ko koya mera yaco rawa mera luve ni Kalou: ...’ [t.12]. Sa sala vata oqo kei nai naki ni vola ena 20:31, **‘Ia sa volai oqo mo dou vakadinata [vakabauta] ni sa Karisito ko Jisu, na Luve ni Kalou; ia mo dou ‘rawata’ na bula [na ‘rawata’ e vakadewataki mai na ‘have’ se vaKirisi ‘eXe’ vakaewa cala ka e dodonu ‘me soli vakai loloma’ se ‘soli me nona’ me vaka oqo: ‘ia me soli vakailoloma veikemudou na bula’]** ena yacana ni dou sa **vakabauta.** [wilika na vakadewavou FNV ena Joni 3:16].

Mo ni kunea na marau vakayalo ni Siga ni Sucu kei na bula vou ena yabaki Vou 2019

Jovili kei Lisa Meo